

**Ciutat i Espais Metropolitans**

Codi: 42505  
Crèdits: 6

| Titulació                                     | Tipus | Curs | Semestre |
|-----------------------------------------------|-------|------|----------|
| 4313300 Estudis Territorials i de la Població | OT    | 0    | 1        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Maria Antonia Casellas Puigdemasa

Correu electrònic: Antonia.Casellas@uab.cat

**Altres indicacions sobre les llengües**

castellà i anglès

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

**Equip docent**

Maria Antonia Casellas Puigdemasa

Anna Ortiz Guitart

**Prerequisits**

No hi ha prerequisits.

**Objectius**

Aquest mòdul obligatori forma part dels ensenyaments troncal del màster juntament amb els mòduls de *Planejament territorial* i *Sistemes d'informació geogràfica, planejament i paisatge* i en coordinació amb el mòdul de *Temes Avançats*. L'objectiu dels ensenyaments troncal és de dotar als estudiants de les habilitats conceptuals i pràctiques per al disseny i redacció d'instruments d'ordenació territorial. Per fer-ho, es realitzarà un exercici pràctic, consistent en el reconeixement i identificació de les característiques urbanístiques, socials i mediambientals de determinats espais públics i l'elaboració de propostes de gestió d'aquests espais.

**Competències**

- Analitzar i interpretar la interrelació entre les dinàmiques demogràfiques i transformacions territorials històriques i recents.
- Aplicar críticament els conceptes i plantejaments teòrics més avançats a l'estudi de l'ordenació del territori i la població.
- Aplicar les diferents metodologies d'anàlisi geogràfica i demogràfica a diferents escales territorials i grandàries de població.
- Detectar la complexitat de les dinàmiques territorials i demogràfiques i reconèixer els mecanismes de gestió més eficients, en particular en situacions de conflicte.

- Dissenyar projectes de planejament urbanístic i territorial utilitzant les figures i metodologies adequades a diferents escales territorials.
- Promoure l'aplicació i l'avenç dels principis de la sostenibilitat ecològica, social i econòmica.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Valorar la incidència del marc legislatiu, econòmic, polític i social en les dinàmiques demogràfiques i territorials.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i interpretar els problemes poblacionals, urbans, mediambientals i paisatgístics sorgits dels processos de transformació territorial contemporanis.
2. Aplicar els conceptes de l'ecologia urbana ambiental en la gestió integrada de la ciutat i els espais metropolitans.
3. Aplicar la metodologia qualitativa a la gestió de l'espai urbà i metropolità.
4. Avaluar els processos de transformació territorial i de la població aplicant metodologies i instruments vinculats a teories de referència, capaces de mesurar els mecanismes d'actuació i els resultats.
5. Conèixer els marcs conceptuals per analitzar i interpretar els conflictes territorials.
6. Conèixer les principals legislacions i figures de planejament urbanístic i desenvolupament territorial.
7. Gestionar el conflicte i la convivència en els espais públics urbans.
8. Promoure l'aplicació i l'avenç dels principis de la sostenibilitat ecològica, social i econòmica.
9. Promoure models de gestió basats en l'educació ambiental, la participació i la certificació ambiental.
10. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
11. Reconèixer la importància de les dinàmiques demogràfiques i econòmiques en l'evolució de la ciutat i els espais metropolitans.
12. Reconèixer la interrelació entre sistema politicojurídic, sistema demogràfic i dinàmica territorial.
13. Reconèixer la utilitat de les polítiques públiques en la gestió de la ciutat i els espais metropolitans.
14. Reflexionar sobre la relació entre morfologia urbana i planejament.
15. Reflexionar sobre la renovació conceptual i metodològica en relació amb el sistema urbà i la xarxa de ciutats.
16. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

## Continguts

Antònia Casellas i Anna Ortiz

Dimarts, 12 de gener

Antònia Casellas (AC) i Anna Ortiz (AO)

*Part 1.*

16-18h. AC

Presentació de l'assignatura i del treball.

*Planificació i política: Què planifiquem, com planifiquen i per aquí ho fem?*

Casellas, A.; Poli, C. (2013) "Planificación urbana e innovación: de la tecnología y la práctica profesional a la innovación social y política", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 59 (3): 435-454.

*Part 2.*

18-20h. AO

Vida quotidiana, barris i sentit de pertinença.

Buffel, Tine & Phillipson, Chris (2019). "Ageing in a gentrifying neighbourhood: experiences of community change in later life", *Sociology*, 1-18.

Elliott, Jane; Gale, Catherine R.; Parsons, Samantha & Kuh, Diana; The HALCyon Team (2014). "Neighbourhood cohesion and mental wellbeing among older adults: a mixed methods approach", *Social Science & Medicine*, 107, pp. 44-51.

Dijous, 14 de gener

Part 1.

16-18h. AO

Espais públics i ciutadania.

Amin, Ash (2002). "Ethnicity and the multicultural city: living with diversity", *Environment and Planning A*, 34, 959-980.

Kalandides, Ares & Vaiou, Dina, (2012). "'Ethnic' neighbourhoods? Practices of belonging and claims to the city", *European Urban and Regional Studies*, 19 (3): 254-266.

Part 2.

18-20h. AC

L'espai urbà i la economia comunitària.

Gibson-Graham, J.K. (2008). "Diverse Economies: Performative Practices for 'Other Worlds'. *Progress in Human Geography* 32 (5), p.1-20.

Lynch, Casey R. (2020). "Contesting Digital Futures: Urban Politics, Alternative Economies, and the Movement for Technological Sovereignty in Barcelona". *Antipode*, 52: 660-680.

Dimarts, 19 de gener

Part 1.

16-18h. AC

Repensant la urbanització i la sostenibilitat.

Conferència - A determinar

Poli, Corrado (2010) "Sustainable Development: from Fallacy to Fraud", *Human Geography. A new Radical Journal*, 3 (2): 63-82.

Part 2.

18-20h. AO

Gènere, ciutat i vida quotidiana.

Fenster, Tovi (2005). "The right to the gendered city: different formations of belonging in everyday life", *Journal of Gender Studies*, 14 (3): 217-231.

Peake, Linda J. (2020). "Gender and the City". In: Kobayashi, A. (Ed.), *International Encyclopedia of Human Geography*, 2nd edition. vol. 5, Elsevier, pp. 281-292.

Dijous, 21 de gener

*Part 1.*

16-18h. AO

Experiències dels infants i adolescents a les ciutats.

Bourke, Jackie (2017). "Children's experiences of their everyday walks through a complex urban landscape of belonging", *Children's Geographies*, 15 (1), 93-106.

Vanderstede, Wouter (2011). "'Chilling' and 'hopping' in the 'teenage space network': explorations in teenagers' geographies in the city of Mechelen", *Children's Geographies*, 9 (2), 167-184.

*Part 2.*

18-20h. AC

Els reptes de la ciutat.

Pavoni, Andrea; Tulumello, Simone. (2020). "What is urban violence?" *Progress in Human Geography*. Vol. 44 Issue 1, p 49-76.

Sheppard, E., Sparks, T. and Leitner, H. (2020). "World Class Aspirations, Urban Informality, and Poverty Politics: A North-South Comparison". *Antipode*, 52: 393-407.

Dimarts, 26 de gener

16 a 20h. Presentació dels treballs individuals (AC + AO)

## Metodologia

- Exposicions del professorat.
- Tutories individualitzades i de grup.
- Debats a l'aula.

Les activitats que no es puguin fer presencialment s'adaptaran a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els exercicis, projectes i classes teòriques es realitzaran a través d'eines virtuals, com tutorials, vídeos, sessions de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

## Activitats formatives

| Títol                            | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                 |       |      |                          |
| Discussió en seminari            | 5     | 0,2  | 16                       |
| Exposicions del professorat      | 25    | 1    | 16                       |
| Tipus: Supervisades              |       |      |                          |
| Elaboració de la memòria del pla | 25    | 1    | 2                        |
| Elaboració de l'informe personal | 5     | 0,2  | 2                        |

|                                     |    |     |    |
|-------------------------------------|----|-----|----|
| Tipus: Autònomes                    |    |     |    |
| Realització de la memòria del pla   | 70 | 2,8 | 10 |
| Realització de l'informe individual | 15 | 0,6 | 10 |

## Avaluació

- Assistència i participació activa en les sessions presencials: 10% (activitat no reavaluable)
- Elaboració de treballs d'avaluació
- Treball troncal (en grup): 50%
- Presentació oral treball troncal: 15%
- Exercici individual del mòdul: 25%

No hi haurà possibilitat de recuperació per al treball troncal

**MOLT IMPORTANT:** El plagi total o parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un **SUSPENS (0)** de l'exercici plagiat. **PLAGIAR** és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (**AIXÒ INCLOU COPIAR FRASES O FRAGMENTS D'INTERNET I ALEGIR-LOS SENSE MODIFICACIONS AL TEXT QUE ES PRESENTA COM A PROPI**), i és una ofensa greu. Cal aprendre a respectar la propietat intel·lectual aliena i a identificar sempre les fonts que es puguin fer servir, i és imprescindible responsabilitzar-se de l'originalitat i autenticitat del text propi.

En cas que les activitats d'avaluació no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                         | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                      |
|-----------------------------------------------|-----|-------|------|-----------------------------------------------|
| Presentació de l'informe individual del mòdul | 85  | 4,5   | 0,18 | 6, 10, 12, 13, 15, 16                         |
| Presentació oral del treball troncal          | 15  | 0,5   | 0,02 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 |

## Bibliografia

### BIBLIOGRAFIA Bàsica

Albet, Abel y Benach, Núria (eds.) (2012) Doreen Massey, Un sentido global del lugar, Icaria, Barcelona.

Amin, Ash (2002) "Ethnicity and the multicultural city: living with diversity", Environment and Planning A, 34, 959-980.

Anguelovski, Isabelle (2014), Neighborhood as refuge (Community, Reconstruction, Place Remaking and Environmental Justice in the City), MIT Press: Cambridge, Mass (cap 2: "Environmental justice, urban development and place identity" i cap. 7: "Conclusion: toward a new framework for place-based urban environmental justice and community health").

Borja, Jordi y Muxí, Zaida (2001) *Espai públic: ciutat i ciutadania*, Barcelona: Diputació de Barcelona.

Campbell, Scott (1996) "Green cities, growing cities, just cities?: Urban planning and the Contradictions of Sustainable Development" *Journal of the American Planning Association*, 62 (3) p. 296-312.

Casellas, A. (2016) "Urban Development, Power Coalitions and Citizens Participation in Barcelona: A Narrative from a Critical Geography Approach" *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, n. 70, 57-75.

Estela, Oriol (2015) "Políticas públicas para economías locales resilientes" *Rivista Internazionale di Cultura Urbanistica*, p. 81-94.

Harvey, David (1996) *Justice, Nature and the Geography of Difference*. Blackwell, Cambridge Mass.

Middleton, Jennie (2010) "Sense and the city: exploring the embodied geographies of urban walking", *Social & Cultural Geography*, 11 (6), 575-596.

Nel·lo, Oriol (2001), *Ciutat de ciutats. Reflexions sobre el procés d'urbanització a Catalunya*, Barcelona: Empúries.

Poli, Corrado (2010) "Sustainable Development: from Fallacy to Fraud", *Human Geography. A new Radical Journal*, 3 (2) p. 63-82.

Sevilla-Buitrago, Álvaro (ed.) (2017) *Neil Brenner. Teoría urbana crítica y políticas de escala*. Barcelona, Icaria

Soja, Edward (2014, original inglés 2010) *En busca de la justicia espacial*, Tirant lo Blanch, Valencia.

Soja, Edward W. (2014) *En busca de la justicia espacial*, Tirant Humanitats, Valencia.

\* A L'INICI DE CURS ES DONARÀ BIBLIOGRAFIA PER A CADA TEMA TRACTAT.